

NŐVETŐ

DIVATLAP A MAGYAR HÖLGYEK SZÁMÁRA.

Előfizetési díj: **Vidékre postán**, vagy **helyben** házhoz hordatva: Egész évre (jan.—dec.) **5 ft.** Félévre (jan.—jun.) **3 ft.** Negyedévre (apr.—jun.) **1 ft. 50 kr.** A Politikai Ujdonságokkal együtt: Egész évre (jan.—dec.) **9 ft.** Félévre (jan.—jun.) **5 ft.** Negyedévre (jan.—mart.) **2 ft 50.**

EREDETI DIVATTUDÓSÍTÁS.

Irja HECKENAST-BAJZA LENKE.

Bár az idő folyvást kedvetlen, komor és hideg, mindamellett a tavasz kezdetében vagyunk s inkább szokás mint szükségből teszszük ruháinkon azon változásokat, melyek ez által könnyebb színezetet nyervén, legalább a színházban és salonokban emlékeztetnek, hogy tavasz van, s hogy lágyabb nyájasabb időnek kellene lenni.

A prémes menték majdnem egészen eltűnve, már bársony felöltöket is csak kivételesen látni, s ezek helyét selyem, és különféle szörszövetekből készült színházi köpenyek esteli menték stb. foglalák el.

Ezek között most legszebbek és tán leg is divatosabbak a „szürök“, melyeket minden színű selyemmel lehet hímezni, s ez által a magyar ruháknál a legnagyobb és valóban leg is kényesebb kérdés, a diszítés igen könnyen és izlésteljesen van megoldva.

Ha egy tökéletesen magyar szabásu öltönyt elkészítve látunk s az minden tekintetben nemzeties, ekkor annak diszítésére kell igen nagyon vigyáznunk, melyből a magyar ősi öltöny csak igen keveset tűr meg, s mely ha idegen és erőltetett, elrontja

sőt semmivé, fölismerhetetlenné teszi az egész ruhát. A himzés azonban nem csak hogy magyaros és eredeti, de már sok száz év előtt annyira divatozott, hogy azt cifrázatnak és diszítésnek még a férfiak is hordák ruháikon, fővegükön, sőt lovaik nyergén és kantarán is. — Azért szerintem az oly felöltő, mely a himzést megszenvedi, mint például a szür, a legrégibb és legmagyarosabb ruhadarab, mely reánk maradt. És amelletten igen szép. Például egy fehér, valamely nehezebb szörszövetből készült szürön mily szépen áll a világos kék selyem-himzés, a négyszögü gallér sarkain gazdagabbá válva, míg körül rajta, valamint az egész szür alján, keskenyebb levelek és virágcsákká alakulva s húzódva végig. Arany és ezüsttel kevés vörös vagy más színű zsinórral keverten is csinosan lehet a diszítéseket alkalmazni, természetesen csak estére világításhoz szánva az öltönyt; mert az utcán még mindenki megtartja azon ruháit, melyeket hordott télen át, s melyet a zord idő úgy látszik még sokáig nem hagy megváltoztatni vagy mással fölcserélni.

Sokan beszélnek az ingváll ellen, sőt mint hallám némelyek annak egészen hátterbe szoritását ohajtják; pedig valóban, ha a nyárra s annak meleg napjaira gondolunk, okvetetlen be kell látnunk az ingváll segítségét és hasznát. — Például egészen kivágott derékkal s nyakkal utczára menni nem lehet. A magas, torkig érő ruha pedig majdnem elviselhetetlen; s ilyenkor szépségét nem is véve tekintetbe: mily kényelmes öltöny az ingváll, mely vékony, átlátszó szövétével egészen a nyakhoz engedi érni a levegőt s amellet eleget tesz ama szokásnak is, — mely a fődött nyakat minden nyilvános helyen szabad ég alatt megkívánja. És e haszon mellett igen izletes és kedves öltöny-darab is. Kissé felfujt, alól csipkével fodrozott ujjai teljessé, szélesebbé és arányossá teszik a termetet; fölül a nyaknál a rüsché, vagy szintén ránczba szedett csipke, kitünően emeli az arcot, s a fehér alávonuló redők oly jól állnak a kissé sötétebb színű pruszli fölött, mintha az egész összeállítás a termet részletes keceseinek kitüntetésére lenne készítve.

Az ingváll tehát szerintem nélkülözhetetlen kiegészítő része a nemzeti öltönynek, s azért azt elhagyni lehetetlen lenne, vagy hasonló, ha a kötény, pruszli és fejkötőtől akarnánk megválni s helyébe oly újításokat hozni be, melyek tán ujjabbak lennének, de más, és nem magyar, nem eredeti színezetűek volnának . . .

Azonban a pruszlinak egy furcsa és valóban nem festői neme és formája kezd most a legutóbbi, legközelebbi időben divatba jöni!

Ez, nem tudom: — csak egyes, kivételes izlések szüleménye-e, vagy az összes számu elfogadott divatcikkék egyike leend? Ha csak egyeseknél marad az szokásos öltöny-darabnak, úgy nincs reá semmi megjegyzésünk; — az izlés mindig különböző

volt, lesz és marad; — de ha tán uralkodásra akar és fog jutni, úgy nemzeti öltönyünk és viseletünk érdekében legyen szabad arról pár szót szólanom.

Ez ujon divatba jött pruszli, alól egészen azon szabással bir, a melylyel a többiek, azonban fönt hiányzik az ugynevezett pruszli-korc, mely a vállnál s a karon át összetartva a pruszlinak elől és hátul levő részeit, azt csinosan lapítja a testhez; s leginkább azon különbség létezik a korcczal ellátott, és korccztalan pruszlik között, hogy míg amazt vehetjük fődetlen nyakhoz is, ez, fönt semmi tartalékja sem lévén, csak magas ingvállhoz alkalmazható.

E ruhadarabot szerintem nőnek magára venni nem csak hogy izléstelen, hanem a legnagyobb mértékben illetlen is, mint minden oly dolog, mely a testnek valamely részét oly nagy mértékben tünteti elő, mint e pruszli. S meg vagyok győződve, hogy mindazok, kik nálunk, külföldön és az egész Európában oly egészen és szünetlen harcczal üldözték a krinolint, mindenkor elismerendik, ez öltönyt látva, hogy az ártatlanul és igazságtalanul szenvedett.

Azonban e sorokat én csak mint megjegyzést írom, azon néhány darab ilyféle öltönyre, miket itt és ott, de csak kivételesen láttam; mert nem hiszem azt, hogy divat-előpostáknak valami hatásuk legyen, sőt meg vagyok győződve miként azok azon keveseknél is csak próba-öltönyök voltak, és nem leend maradandó viselet.

A fejkötőkre nézve semmi újdonság és változás nem érkezett, azonban egyik előkelő divatárusnénál egészen új és izletes kalapokat láttam, fekete csipkéből készítve s fekete, lila vagy sötétkék tollal diszítve. E kalapok nyárra már azért is igen czélszerűek leendnek mert könnyűk és hűvösek, míg a kerek past, florentin és minden más szalma valódi égető meleget áraszt a fej fölé.

ZAJZONI „BÖRTÖNDALAI”-BÓL

(Pest, 1861. Engel és Mandello.)

I.

Nápolyi költő a nápolyi katonákhoz.

(Augusztusban 1860.)

Jertek ide, gyalogok, huszárok,
Én leszek ma tündöklő királytok;
Tündöklő ám, de nem koronától,
Hanem a honszerelem lángjától.

Nem vezetlek öldöklő csatába,
Ne omoljék véretek hiába;
Elvezetlek jó édes-anyához,
Közel van már szegény a halálhoz!

És tudjátok, miért olyan beteg?
Mert nincs többé szerető szívetek.
Lám ti édes fiai volnátok,
S még is rablók keziben hagyjátok.

Elhagyjátok a jó édes-anyát:
Ezt a szegény, ezt az olasz hazát,
S rabszolgái lesztok fejdelemnek,
Szégyenére az olasz nemzetnek.

Mentek vele, szabad vért ontani,
Mentek vele, népeket rontani,
S ha győzelem lesz a harcnak vége,
Dicsőségtek az ő dicsősége.

Ha nincs többé szükség karotokra,
Támaszkodhattok a koldusbotra,
Mert a király rongyosan csap haza,
Ti lesztok a nép szemétje, gaza.

Haza jöttök. És ott mit találtok?
Ki van fosztva jó édes-anyátok;
Mig királyért karotok vért onta,
Az anyát a király kirabolta.

Mit elrabolt, díjul adta néktek.
Van-e ennél iszonyatosb vétetek?
És ez így megy hosszú évek óta:
Van-e ennél keservesebb nóta?

Hej, vitézek, halljátok, mit mondok:
Ne legyetek többé sült bolondok,
Ne legyetek király vak szolgái,
Legyetek a haza katonái!

Föl a szuronyt, ki a kardot sorra!
Törjétek a megutált zsarnokra,
Zsarnokot öljétek mind halálíg,
Veszzen el e rut faj mind egy lábíg.

Ur legyen az olasz hazájában,
Olasz király székeljen Romában,
S a világ, miként tüzes villámtól,
Rettegjen az olaszok kardjától.

Ez a parancs, gyalogok, huszárok,
Ezt adá ma tündöklő királytok;
Tündöklő ám, de nem koronától,
Hanem a honszerelem lángjától.

II.

A Puják.

A székely ember azt hiszi és mondja,
Hogy föld alatt is vannak élő lények,
Kik mind ügyes, remek kovácsok, noha
Ők legkevésbé sem markos legények.

Fajuk picziny, de fürge mint az ürge,
Nagy tűz körül dolgoznak régesrégén,
Sok érczet gyűjtenek és a föld színére
Fölhozzák azt kis pörgő szekerkéken.

Gyűjtenek aranyat, ezüstöt és vasat,
És hordnak ónt a földi üregekbe,
Jól tudván, hogy az ember kifürkészi,
Mert bolondul szerelmes ily szerekbe.

Tudják ők, hogy aranyért és ezüstért
Sok ember lelkét, hitét és hazáját
Eladja, s minden eszközt megszerezhet,
Melylyel megrontsa istene munkáját.

Tudják, hogy vassal, ónnal bősült népek
Egymást gyilkolják, irtják kiméletlen;
Nem is kívánnak többet a kis puják,
Csak ennek örülnek ők véghetetlen!

Azt tartják, hogyha a mi emberfajunk
Kihal, ők jutnak a föld birtokába.
Ezért keritik önmagok a fényes,
Rontó szert a vesző ember markába.

Ha ezred évek mulnak, a picziny nép.
Barlangokon át jön a földre éjjel,
Fölkusz a fákra, szól a madarakkal
Az emberekről, és beszél a széllel.

És megtudván az emberek romlását,
Miként árulják, ölik egymást s vesznek:
Ujjongni kezdnek a puják, mert közelg,
A nap, hol ők a föld lakói lesznek.

A pásztor, a ki tüze mellett fekszik,
Fölébred s borzad a szokatlan zajra:
„Még ezer év csak, s miénk lesz a szép föld,
S mint isten népe nézünk a hajnalra!”

A szomszédfaluban az őrző ebek
Csunyán vonítanak; a gazda fölébred,
Titkon keresztet hány és imádkozik:
„Nagy isten, oh ne hadd el bűnös néped!”

S Z É P T A N I L E V E L E K .

V.

Arany valóságos mintaköltő, ki inkább tanít, mint elragad. Épen mint az énekmes-terek, kik művészetük minden titkát birják s előadási módjuk tökéletes — de hangjuk nem oly gazdag, nem oly erős, és gyönyörű, mint a szinpadon hódító egynémely tanítványaé.

Valóban a mit költészetben hangnak nevezünk, azon titkát t. i. a kifejezésnek, mely az olvasóban egykét szóval azon hangulatot képes előállítani, melyet a költő érzett — e tekintetben Arany messze mögötte áll sok nálánál kisebb rendű költőnek — és főnebbi hasonlatunk már ennél fogva is szorosán találó.

Ebben nagyobbak nálánál különösen Berzsenyi, még inkább Vörösmarty, s mindenekfölött Petőfi.

E költőink mindjárt első soraikkal megalkotják bennünk azon hangulatot, melyet alapeszméjük előidézi, vagy a mely azt előidézte, s mely azon át uralkodik. Ez a hangulat olyan, mint midőn pinczébe vagy alagutba ér az ember — a hűvös lég, mely megcsapja idegeinket, még a vakkal is észrevéteti, hogy most a föld alatt jár. Viszont midőn kiér, érzi a napfény melegét, világosságát.

E tehetségnek számtalan csodálatos példáját idézhetnők kivált Petőfiben, de azt hiszszük, elég világosan fejeztük ki magunkat, hogy megértessünk. Csak fölemlítjük még, e hang fontosságának bizonyosságául, hogy van egy nagy szónokunk (a ki egy-

szersmind a mult és jelennek legnagyobb szónoki lángelméje) — a ki e hangolásban oly nagy mester, hogy legelső mondatával képes azon indulatot előidézni, sőt a legmagasb fokra emelni — melyre céljának elérése végett szüksége van. Emlékszünk rá, hogy például egyszer haragra akart lobbantani oly vidékbeli tömeget, mely egyébkint épen nagy flegmájáról volt ismeretes. Első mondata egy üres frázis volt, mely tulajdonkép semmit se mondott, melyből legalább ama tömeg még csak nem is sejtette, miről s mit fog hallani — és mégis mintha csak üszköt vetettek volna egy hordó löporba, annyira fellobbantá az egész hallgatóságot.

De azt mondhatná ellenvetésül valamely koszorús . . . akademikusunk, hogy ez a hangoló mesterség inkább csak a dalköltészetben főtényező, — az elbeszélő nemből a hangolásnak, hatás gerjesztésnek más folyamata van, mely inkább a végén sütögeti ki nagyobb kaliberű ágyuit.

Erre nem válaszolhatok döntőbb okkal, mint Shakespeare példájával, pedig már a dráma még messzebb van a dalköltészettől, mint az ugynevezett éposz, vagy elbeszélő nem. Rendesen még Shakespeare is mindjárt az első jelenetben megalkotja a hangulatot, — mely aztán az egészen át fokozódik. Legszebb példák erre Hamlet, Macbeth, III. Richard stb.

Azonban Arany mint a fogantás nagy mestere — szinte sohasem téveszti el a be-

végzésnél idézni elő a czélzott hangulatot, melynek utórezgése csöndes ugyan, de soká tart, mondhatnók — elenyészhetlen. Ha amazok kezdésbeni hatását a hirtelen támadó forgószélhöz, a tengereket és rengeteg vadonokat fölzdító fürgeteghöz hasonlítjuk, úgy az ő hatása egy ama halk lebellet (zefir) mely soha sem csillapodik el annyira, hogy legalább a fák leveleit ne mozgassa.

Általában ő a halkabb, de maradandóbb benyomások előidézője, mely czélhoz egyetlen ut — a mesteri bevégzés vezet, a mi ugyan a legnehezebb feladat.

Ámde míg nagy költők képesek a nagyobb indulatok egynémelyikét, sőt valamennyit előidézni, például: csodálatot, haragot, rajongó előszeretet, vak gyűlöletet, lelkesedést vagy nagy megdöbbenést — ő csupán a bár mély ugyan, de csöndes részvétet s az édes bús merengést kelti föl bennünk, és erre találunk benne legtöbb példát.

Ha kisebb költeményeit vesszük, legremekebbek közöttük azok, melyek ez említett hangulatot idézik elő.

Például a „Házi kör“ — „Elhagyott lak“ — „Fiamhoz“ — „Őszszel“ stb.

Ezek közt mert kevesebbé emlegetett, holt legmesteribb — idézzük az „Elhagyott lak“ bevégzését:

„S az üres ház néha úgy hereg.
Néha nagyot sóhajt ablaka;
Kerüli azt nappal a gyerek,
Kerüli a tolvaj éjszaka.“

A „Házi kör“-é:

„Majd a földre hintik a zizegő szalmát,
S átveszi egy tücsök csöndes birodalmát.“

A „Toldy“ olvasásából nem a diadalok, bravourok festése az, a mi fölöttébb megkapott, a mi örökké írthatlan nyomot hagyott lelkünkben. Már ebben még Vörösmarty is hatalmasabb, hogy nagyobból ne is szóljak. Az „Iliász“ után még Vörösmarty „Két szomszédvára“ — Cserhalma — Egerje, — helylyel közel „Zalán futása“ idéz elő megközelítő hatást a XXII. énekben (Hector halála) előidézethöz, — de a Toldy-nak nem a heroicus, hanem az inkább — családi, humanitási érzelmek hurjait sikerül tartósabban megrezgetni, s azon képek festése költőibb, melyek szelíd részvétre, vagy búskomoly merengésre készítik az embert.

Nem megrováskép hozom ezt föl, mert hiszen ezt a tárgy természete hozza magá-

val — és ez épen így van jó. Toldy nem Achillesz — csak a különbséget akarám megértetni, mely egy bár még bevégzetlen „Kölni templom“ s egy bevégzett, de egyszerűbb, szegényebb, kisebb, bár nemében tökélyes kisvárosi egyház között van.

Nincs előttem egyetlen könyve költőinknek, de bizonynyal a mit belőlük könyv nélkül megtanultam, vagy inkább, a mi úgy emlékembe ragadt, hogy ki nem téphetem onnan, legjobban bizonyít, ha azt idézem.

Aranynál az ilyen szépségek ritkábbak, és rendesen mindig valamely költemény vagy ének végét képezik és pedig csattanás helyett valamely elringató édes, piano hanggal, méla gondolattal.

Ilyen a „Toldy“ IX. énekének végsorai:

„S mint a mely madár van elröppenő félben,
Úgy tett a reménység hervatag szívében.“

A „Toldy“ estéje“ I. éneke végsorai, midőn Toldy aludni dől:

„De csak úgy boronga szemem az álom,
Mintha árnyék napfényt kerget a határon.“

Az egész kettős beszélyben is megint a vég a legszebb — Toldy temetésének, sírjának leírása:

„Eközben a napnak szép piros sugára
Téli naplementen nyugalomra szálla;
Eltűnt az ablakból szívárvány játéka
S fátyolt vete arra nagy hegyek árnyéka.“

Még sincs semmi lárma. Hallgatva kísérik —

Aztán csapatonkint hazafelé térnek,
Emlegetve dolgát az elhunyt vitéznek.

S elboritá a sírt uj havával az ég.“

Nagyon eleven képe a halálnak, elmulásnak, s a bevégzés annyira bevégzett, hogy igazán már ezután nem vár az ember semmit. Ugyanazon mathematicai szabatos kimértség, mely az egész mese összeállításában mutatkozik, s a miben őt felül nem mulja senki. A cselekvényt valósággal katonaparancsnoki vezénylet szigorával fejleszt, s halállal lakoltat egy betűt, mely az egyezményt vagy öszhangot rontaná. Sem több, sem kevesebb, mint a mennyit a dolog természete kíván.

Ki merné tagadni, hogy a magyar géniuszban nincs meg a rend és rendszer hajlama, képessége, ily fényes bizonyosság után?

Valóban vigasztaló jelenség e tekintetben „Toldy“ költője, mert a rend és rendszer (az ominosus „Ordnung und System“) iránti ellenszenvnek annyi jelével találkozunk egyébként nemzetünk számos egyéb cselekvésében, hogy sokszor kétségbe vonhatjuk e szerencsés elemnek jelen voltát népünk természetében.

E körülmény, hogy Toldy-ban az ugynevezett szenvedőbb mozzanatok festése és ennél fogva a gyöngédebb érzésekre hatás sikerül jobban — hiba volna az esetben, ha „Toldy“ — hőskötemény volna. De nem az, nem is akart az lenni, szerzője is csak beszélynek nevezi. És ebben van különbség. Beszély tárgya lehet valamely szobai vagy pásztori történet, hőse lehet gyöngéd asszony is — míg a hőskötemény az ember erkölcsi erejének legbámulatosabb nyilatkozását rajzolja, egy szóval, a hőskötemény hőse egyszerűs mint a — csaták hőse is.

Toldy azonban nem a harczok hőse, — ő jobb ember, mint katona. Annál fogva jobban szeretjük, szánjuk, mint csodáljuk. Egyszerű és erény, ki csak akkor kerekedik harczra, ha vagy igen bántalmazták, vagy ha részvét s igazságszeretetét valami felháborítja. Hatalomra, nagyra nem tör, s inkább csak becsület, mint dicsőségvágy vezet. Közelebb áll a vértanúhoz, mint a győzelemszomjas hőshez — ki nagy a szeretetben, (anyja és a szenvedők iránt) a türelemben (gonosz bátyja iránt és a nyomor közepette) és ennél fogva, mint mondók, szeretetünket, részvétünket kelti föl jobban, mint csodálatunkat, — elannyira, hogy mint minden jó embernek, neki is van egy kis komikus oldala is.

Egyébiránt hü képe a magyarnak, kiből Árpáddal a hódítás vágya ki is aludt, s ki a lechmezői vereség óta csak védelmi harczra szoritkozott. Minél fogva e korszakon innen valódi nagy hősköteményre tárgyat nem is szolgáltat a történet. Attila, Árpád korszaka volna tán a legalkalmasabb tárgy, minőhez fogható alig van a világtörténelemben, hősköteménynek, — de itt meg az a baj, hogy a nemzeti vallásból nemcsak hogy kivetkőzött a nemzet, de még annak emlékezete is kiveszett, s a pusztá, „Hadur“ néven kívül alig van valami bizonyos nyoma őshitregénknek. A kereszténység föl vételével

politikailag nyertünk, de ősvallásunk emlékeinek kiirtásával — aestheticailag veszítettünk.

Ez oka, hogy nálunk nagy hőskötemény nem születethet, holott, ha a hitrege megvolna, ennek képei segélyével oly óriási költőtehetség, mint Vörösmartynk, a Zalán futásában egy magyar Iliast teremtetten volna meg. Így nem egyéb nagyszerű visiónál, melynek mythosza valószínűsége felől sem vagyunk bizonyosak.

Elég az hozzá, hogy Arany oly minta, kitől tanulhat a nálánál nagyobb költő is. De épen azért, mert ereje a fogantásban rejlik, a mihez csak valódi tehetség tud, — mindenek közt neki vannak legszerencsétlenebb utánczóik. Csak külsőségekben nem annyira majmolják (ehhez kell legalább egy kis színészügyesség) de tolvajszarkamódra meglopdoszák egykét népies kifejezésben, de persze rosszul alkalmazva, mint midőn a vad indián az orrára akasztja azt, a mit nálunk — fülönfüggő szokott lenni. Ezek közt a szerencsésebbeket hasonlíthatjuk a tükörből beretválózó majomhoz, a szájasabbakat pedig az oroszlánbörbe öltözött . . . . széljőshöz. Drasztikus ugyan, de ez a megfelelő hasonlat. Krisztus urunk ugyancsak szelid ember volt, de korbácssal verte ki a templomból a képmutatókat. Mert az már szörnyűség hova fajult el újabb nemzedékünk. Az pedig megdöbentő hogy még — olvasó közönségre találnak, s e szerint magában a nemzetben kell még egy kis kelésnek lenni, mely talán a legutóbbi rothadt börtönlég következménye. Ki kell nyomogatni ezt, ha fájna is egy kicsit.

Hagyján, hogy csak azt mondhatnók, hogy a költészetet látjuk e hadnál visszacsúsztatásban, de nem, — itt magát a józan észet látjuk kificzamodottnak. Ezekhez képest régi kezdőink — a jó Ilosvaik, Tinódik, valóságos görög bölcsek. Egyik cifrább a mesebeli madárnál, a másik meg épen — meztelen, — így akarván mindegyik „eredeti lenni. Ez, hogy népszerű legyen befeni magát piszokkal; amaz koldulja a részvétet, teli aggasztván magát rongyokkal, s bár otthon kávé, théát iszik, mint vásári nyomorék, siránkozva mondja, hogyan hal meg ő minden órán — éhen, szomjan, rongyosan! Egyik mindig sohajt, a másik mindig

káromkodik, egyik subjectiv, a másik objectiv akar lenni — de egyik sem úgy beszél, a mint érez, s valamennyi nagyobbak tartja magát Byronnál.

Általában két részre oszthatók, — u. m. ártatlan rimelőkre, a kik, mint az engedelmes jó iskolás fiúk, nem átallják bevallani, hogy a nagy Arany után indulnak, s ennek minden lépését hiven követik; a majmolás annyira világos, hogy ha az illetőt akademikussá nem tennék, azt hinné az ember, ez a csintalan kópé — háta mögött csufot üz mesteréből. Ezek annyiban türethetőbbek a mennyiben általában a szelid örült kevesbbé alkalmatlan a szilajnál. Ezek nagyon ügyelnek, hogy valami bolondot ne mondjanak — és ezért nem sietnek kiadni verseményeiket, de soká pihentetik fiókjukban, hébehóba csiszolgatják, s megmegmutogatják, elszavalgatják ösmerőseiknek, ha nem találhatnak-e rajtok még valami kefélni való foltot.

Ezek szerények, sőt önbizalmatlanságot tettetnek, kimondván, hogy nem hisznek saját tehetségükben; Arany nevére kérészet hánynak magukra, s megelégesznek azzal hogy titokban nem ismernek nagyobb lángészt édes uri maguknál.

Ezek műveinek ismertető jele a túlságosan szigorú mérték, pedans szögletesség; a szabatosság, pontosság és csinnak azon pontig való vitele, mely az alatta rejlő kongó ürességet csak annál kivirítóbbá teszi, hasonlón az olyan paniperda urficskákhoz, kik óra hosszan vesződnek nyakravalójuk csokrával, s kikről azt szokták mondani: mintha csak katulyából huzták volna ki; azonban hiányozván szellemességük, bátorságuk, oly feszelegve járnak kelnek, mintha nyársat nyeltek volna el.

Az illetén gyárból került vers rimel elől, hátul; alul; fölül; szélről és középen; még pedig a legkifogástalanabb rokantagokkal, melyek csak egy akadémiai titkártszédíthetnek; van benne rythmus, caesura mérték s oly fürgén szökell, mint a legkarcsúbb kőszáli zergebak. Például e szóra: Esztergomból, — bizonyos rim a gomból; Apor — a por; lobban — dobban; orsó — korszó; sőt még tetőzve is — borsóval. Nesztek bölcs akadémikus birák — lakjatok jól rimmel! Ez így tart egész a kegyetlenségig; aztán a szegény vers szintugy sír,

mint a pólyakötelekkel irgalmatlanul agyon meg agyon, összevissza kötözött szegény csecsemő, hogyszintugy kékül bele szegény!

Valóban e versek oly csinosan csenge- nek, pengenek, donganak, bonganak, hogy nem csoda, ha azokat kiknek fülökben van legerősebb oldaluk, elbájolják, s feledik a tartalmat vizsgálni.

Hiszen az egyszéri ember, ki egy tülyukán mákszemet dobált át, mily soká bámultatott, míg egy nagy Sándor találkozott, ki egész flegmával az kérdezte, de hát mire való ez ügyesség, mi haszonra?

Az ilyen vers lassan, noha természetesen, gyárilag készül. De mindegyik két három átdolgozáson — illetőleg kinzáson megy keresztül. A „költő“ előtt szakajtó kosarakban áll a különféle rím, népies szójárás, a frázis, a bombast, s a betűszedő ügyessé- gével rakgatja össze aztán, vagy veti el, a melyik nem passzol. A földolog, hogy minél többet vigyen vásárra, mert hiszen a publikum elég jó megcsodálni a gyári tevékenységet. Naptár album, évkönyv, szőlész, vadász, kertész, halász, borász és mindenféle ászlap meg ne jelenhessék az ő neve nélkül.

A másik fajtájú had emevvel teljesen ellenkező természetű. Ezek az istenembertől elrugaskodott, szilaj, megszelidíthetlen vad zsenik, a föld minden hajdan és jelenkori nomád életű fajainál korlátlanabb szabadság, telfordultabb rendetlenség, és teljes eszeveszettség képviselői. Ezek fölülemelkedtek minden emberi gyarló — jó és rossz dolgokon egyaránt. Őket nem köti semmi. Előttük (mikor nekik úgy tetszik) az erkölcsi érzés — primitív bárgyúság, majd ismét egyetlen imádandó üdvözítő dolog, az eszély — kislelkűség, majd — bölcsesség; a következetesség többnyire ostoba pedansság, az öszhang — unalom, az egyezmény — gépies prózaiság, s többféle. Már amint s a mely hangulat sugallja őket. Kifordítom, befordítom, mégis bunda a bunda. Nekik szabad minden a gyakorlati életben és az irodalomban, ők tudnak mindent, más nem tud semmit; ők egyszerre bámulatra és szá- nalomra méltók, (t. i. ha pénzük van, vagy nincs) ők rendkívüli lények, óriások, a kik eget esznek, felhőt isznak rá — (és valóban,

ha a felhő borból volna, ez utóbbi bombasztjuk volna a legvalószínűbb.

Az ő verselményeik külső és belső ismertető jelei közül legszelidebb: az eredetiségre törekvés, s ha ez máskint, illetőleg józan, természetes eszközökkel nem sikerül, akkor — félre ki a rendes utból, pegazusok istrángot féket szakít, neki hegynek völgynek, tüskének bokornak, eszeveszetten, irány és cél nélkül, miglen a szegény dühöngöncz valamely ingoványban elmerül vagy örvényben alábukik. Soha a rendes uton, a szokott versenygyepen — mindig külön, soha csöndesen, okosan, szabályszerűleg — ez a rabszolgák, az erőtlének szokása — mindig szilajon, vadul, csodálatosan, kacskaringósan, így majd zseninek véli őket a tudatlan tömeg. Mindenekfölött pedig hizelegni a nemzetnek, ápolni gyöngéit, dicsérni hibáit, álomba ringatni, mámorig itatni a dicsőítés tömjénillatával — és mindenekfölött a haza eszményét agyon meg agyon csókolni, nyalni falni borgezős ajkakkal, esküdni végetlen, mennyire szeretik a népet, mennyire készek enni inni és ha kell (borban) halni is a hazáért.

Kétségkívül ez a kártékonyabbik fajzat, mert míg amannak az ürességen kívül egyéb vétke nincs, és ha végre vágyai netovábbját az akadémiai széket elérte, elvégre öregnapjain haszonvehető szócsintanár, buzgó fűvész vagy szenvedélyes bogarász lesz — ám ez utóbbiak nemcsak az aestheticának, a jó íz lésnek, de a nemesb erkölcsöknek s a nemzeti jellemnek rovására üzik hóbortjaikat. Amazok elmeszüleményei legalább szorgalmas iskolai gyakorlatokul tekinthetők; — hibátlan, szép nyelvre, szabatos formára törekeshetnek, és az idő és papírfogyasztáson kívül egyébben ártatlanok. Emezek, eredetiség és elmésségre törekedvén, a furcsaság, sőt gyakran a badarság hibájába esnek, a nyelvet fintoritják, a fogalmakat zavarják, alaktalan, bohókás rögtönzéseikben az egység, öszhang örök szabályait lábbal tapod-

ják, s a nemzeti jellem azon tulajdonainak tömjéneznek, melyek, ha emberi szempontból nem tekinthetők is bűnöknek, de bizonynyal nem arra valók, hogy a százados kátyuból kiségmentsenek, vagy nagygyá tegyenek bennünket.

Ezen iskola, ha így nevezhetjük, azért is veszedelmes, mert követői s főleg vezérei közt vannak oly tehetségek, melyek olykor, egy-egy világos perczben, valódi szépet, megragadót is képesek teremteni, — mert hogy ezek általában tehetségesebbek, mint a jámbor alattomosok — sőt közöttük van egy két oly talentom, mely nem volna kisebb egykét álló csillagunknál, de tán végzetes ártó súlya törheté össze szép szellemeket, elkárhoztak, rossz utra tévedtek — azt senki sem vonja kétségbe. Csodálatos de való, hogy ezek versparajboglyái között találkozik egy-egy eltévedt ibolya, mely öröküden virít a roppant bogács és bürök-lom között.

Ne mondjanak engem elfogultnak — ím elismerem, ha egy íz, egy tag van jó költőegyéni alkatukban! A mennyire haragítanak hibáikkal, annyira örülök, ha hébe-hóba egy gyöngyöt hoznak föl ama zavaros tengerből, melyben kárhozottan fetrengnek.

Gondolja bárki, hogy tévedek, s nézeteim hibásak; de fájna mélyen, ha helyes vagy helytelen ítéletemet nem a szépnek eszméi iránti mély lelkesedésből, nem a rút iránti gyűlöletből, de személyes okokban rejülő indulatokból származtatnák. Bizonynyal háladatlan dolog olyasmit tenni, a mi által haragot, gyűlöletet vonunk magunkra. És ugyan mi okom lehetne mégis ennek kitenni magamat, ha nem a jó és igaz eszmének személyes érdekek fölé helyezése?

De fájdalom, az is mutatja jelenünk erkölcsi sülyedését, hogy ma már nem is tartják lehetőnek, mikép valaki lehet oly golyhó, eszmét imádni — s annak egy kis személyes kéjelmet fölláldozni!

A MŰVÉSZÉLETBŐL.

(Vége.)

Másodnap Gräczben háltak meg. Itt látjuk az egész társaságot együtt ülni a vendéglő egyik úgynevezett vendégszobájában, éppen vacsoránál ülnek, jó ízűen költve el az egyszerű vacsorát. A signorák igen jó magyar bort hoztak magukkal, a kis kincstárnok csak úgy szórta egymásután az élczekeket, még a komoly maestro sem állhatta, hogy a talpraesett ötletek némelyikét meg ne nevesse, noha később ilyenü gyengeségeiért mindig boszankodott saját becses énjére. Vacsora után közös megegyezésből együtt maradt a társaság, hogy egymást érdekes kis történetkéik elbeszélésével mulattassák. Közelebb huzódtak a kandallóhoz. Két hirtelenvékony gyertya birkozott a szoba sötétével, s a kandalló tüze fényével társulva igen szép vörös fényt vetett utasainkra. A mama egy vidám jó kedvű nő, ki maga is örömet nevetett, prémes fekete burkonyába pólálva vidáman nézett körül. A lovag ur hatalmas léptekkel, jól táplált kezeit hátul összetéve, méregeté a szoba hosszát. A szép kis Bianka pedig a kis hegedüs gondoskodása folytán mindenemü budafajtával jól kiruházva egy székben ült. Világos kék selyemruháját beszótt virágok és indák diszíték. Fejére csipke kendő volt vetve, mely alól egyes gyengén porozott fürtök csüngöttek le a fehér kebelre, mely a könnyed lepel alól mint bágyadt fehérségű viasz mosolygott elő. Gyönyörű kis kacsói kitünő kellemmel játszottak egy pompás festett legyezővel.

Merengve dúdolt egy kis dallamot, mindig hangosabban, míg trillái csattogókká váltak, végre mosolygó szemeit körüljárta, csintalan nevetéssel szólítá meg a komoly maestrot: „Tiszteletreméltó lovag ur nagy maestro, sok lesz tán már a vándorlás, árt az az egészségnek. Csakugyan anynyira unalmasnak talál engem kegyed, hogy kerüli társaságomat, egy kis perczig sem maradhat mellettem?“

Gluck ur erre megállott, és „bárcsak Bolognáig szaladhatnék most egy huzomban“ gondolá, de nem mondotta szája. Azután félbehagyta sétáját és közeledett, s Bianka intésére helyet foglalt a lehető leg-

ocsmányabb széken, mely valaha asztalos markából kikerült. Ime Hercules a guzsajjal, habár más alakban is!

„Hát a kincstárnok hol van?“ kérdé Bianka, noha igenis jól tudá, hogy széke mögött áll. A csinos apród rögtön előkerült. „Ide a kis bőröndre“, parancsolá, s a mint az negédesen helyet foglalt és vidám gyermetegen rámosolygott, folytatá: „most az urak el fogják beszélni első szerelmök történetét. Az ifjabbik kezdi, annak ugyanis soká kell rajta gondolkozni. Kezdje hát signor Carlo!“ Ezzel fejét a támlára veté, mintha ellenmondás merőben lehetlen lenne, kezeit összedugá s lábacskaikat elfogúlatlanul a kis hegedüs mellé tevé a bőröndre. Egy pillanatig a kis „Carlo“ és a nagy „Kristóf“ egy ponton feledék szemüket, ott t. i. hol a leggyönyörűbb lábacsák ketteje pihent magas sarku veres szattyán cipőkben. A lovag örült, hogy most nem neki kellett elbeszélnie, és még inkább azon, hogy e szép lábacskákkal szemközt nem volt kényszerítve opera seriát irni. A csinos apród azonban megköszörülé torkát és kis szünet után így kezdé szavait:

„Első szerelmem története rövid és szomorú, mint más ily neműek szoktak. Épen 11 éves voltam, midőn elfelejthetlen kedvesemet először látám, vagy jobban mondva hangját hallám. Azt közbe kell mondanom, hogy atyám Ditters Ferencz, akkori udvari és színházi himző, éppen azon időben vitt második hegedütanítómhoz Zügler Józsefhez, miután első tanítóm König János bámulatos szerénységével kereken kinyilatkoztatá, hogy engem ő többre nem taníthat. Az öreg Zügler derék hegedüs és ügyes kamarai zeneszerző volt, s legfőbb ohajtásai egyike az volt, hogy belőlem jó karhegedüst képezzen. Nehéz munkájába került az öreg urnak tanításom, s nem egyszer adá verejtékezve értésemre hol ütéssel, hol szóval, hogy belőlem nehezen válik rendes. Hanem legfőlebb egy szeles magánhegedüs. Az öregur különc legény volt, a magánhegedüsök szerinte nem értek egy batkát, s hogy egy tanítványa holmi rendkívüli kívánalmakat táp-

lál, egészen kihozta sodrából. Azonban én is egész komolysággal adám magamat a tanulásra, mindent kedvére tevék, s addig játsztam, míg karom a fáradság miatt bágyadtan hullott alá; sokkal korábban meutem a kiszabott óránál minden nap tanítómhoz s hideg sötét kamrájában addig játsztam, míg magához hívott.

Egy pénteken délután hallám először ama varázshangot, mely most tisztán cseng szivemben. A hang alúl jött, azon kamara alól, melyben én valék, gyönyörű olasz dallamot zengett, melyet én azelőtt nem hallottam, azonban ezerszer kísérték meg eljátszani. Első hangjai elfeledteték velem, hogy kezem és lábam fázik, a nyirettyű kiesett kezeimből, s a mint tovább szólt, foróság ömlött egész valómon el, alig tarthatán fenn magam, s mihelyt elhallgata egészen reszkettem. Ilyen hanggal halottakat ébreszthetni, gondolám akkor, s hiszem még most is.

Ekkor tanítóm szobájába szólított. Egészen felindulva szaladék hozzá, s csaknem lélegzet nélkül mondám el neki, mit hallék. Az öreg ur megvetőleg tolá előre husos ajkait, s nyersen mondá: „egy egyszerű asszony éneke volt az, azon pedig semmi bámulatra méltó nincs, afféle nyikorgásra ne legyen gondja, jobb lesz, ha jól oda nyomja azt a nyirettyűt!”

Én aztán oda is nyomtam egész erőmből, hanem a hegedülés soha sem esett oly nehezen, mint ekkor, a lány meleg mély hang szüntelen fülemben, lelkemben élt. Azóta mindig ama dallamot kísértém meg játszani ha egyedül valék, de mindig csak férczelés volt, aztán amelletts milyen szánandón, rikácsolón élesen szólt ez az én hegedüm! Sokszor eldobtam a hegedüt és keservesen sirtam. Éjjel álmomban gyakran hallám az egész édesen kesergő dallamot, betüröl betüre, ütenyről ütenyre, tisztán kivehető; reggel pedig minden el volt feledve. Ez végre gyötörni kezdett. Türelmesen vártam Zügler József sötét kis szobájában, mindig korábban korábban menve, a varázshangu dallamot nem hallhatám többé. Ugy hiszem, hogy a sok ábrándozás miatt az eszem is megzavarodott, mert otthon pater Anselmus derék tanítónk kemény leczkéket tartott, és zenetanítóm is nagyon szaporán kopogtatta a fületem nyirettyűjével, mert figyel-

memama hangok felé kalandozott, s otromba hibákat követtem el. Egy napon végre előállottam könyezve tanítómnak, mondaná meg, vajjon nem hallhatnám-e még egyszer ama szép hölgyet énekelni, mert különben attól tartok, hogy a hang és dallam utáni vágy miatt meg kell tébolyodnom. E szavaimra az öreg urat elfutotta a méreg, barna-piros lön haragjában, jól összeszidott: „Ostoba ficzkó, tudja meg kelmed, hogy az a nő, a ki drága eszét fejéből kidudolta, kelmedre nézve elveszett, örökre értjük. Retesz és zár alatt van, csak akkor énekel, ha mestere megengedi. Jobb lesz azt az átkozott nyávogást fejéből ki, s azt a buta orrot a hangjegyekbe belé verni, különben egymással elvégeztük — értjük!”

Azonban kevéssel ezután ismét hallám egy éjjel ama bájhangokat távolban és még is tisztán zengeni. Ágyamból pillanat alatt kipattanva ruháimba gyorsan bebujtam, lassan lesuhantam a lépcsőn s az udvaron át a kis ajtóra az utcára szaladtam. Minde-nütt csendesség, csak amaz édes hang zengett kimondhatlan bájjal. A hang felé irányzám lépteimet; a hó csillámlott a fedeleken, hideg volt, azonban én mentem, s mentem volna míg feltalálom a kedvest, ha a jeges-tengeren kelle is áttörnöm. És ime különös, hogy minél közelebb zenetanítóm házához, annál tisztább, melegebben hangzott a dal. Édes szellő lengett homlokomon s narancsvirág illata borita. Ott álltam Zügler házával átellenben. Azonban hónapok, jégcsapuak hire sem volt, e helyett a kert pompásan zöldelt, külföldi virágok diszlettek az utak szélein, s szőlő ágai kusztak a falon magasba s gazdag lombkoszorúval ölelék az ablakot, mely tárva állt, s benne mint keretben a kép pompásan mosolygott az én éneklő imá-dottam, ah, mi szép volt, tisztán láthatám szép sugár nyakát, barna arcából mint csillagok ragyogtak ki szemei, fekete haja hosszu gyűrűkben folyt le vállaira, sötét bársonyruha burkonya alól mellén narancsvirágbokréta kandikált. Ugy hiszem ezóta vágyom oly égve Olaszországba, hol mint mondják e virágok szabadon nőnek. A kedves lehajlott és mosolygott Örömkialtással terjesztém ki karjaimat feléje, zokogtam, sirtam s neveték ugyanazon perczen. Most felintett, s kinyujtá karjait folyton énekelve,

tovább nem állhatám ki, a vékony szőlő-ágakon felmászni kezdék, és oly sietve, mintha a késelem életembe kerülne. Már érintém hideg ujja hegyeit a szép nőnek, midőn a vékony ág alattam hirtelen letörött — (ki is látta venyigére mászni), és én lebuktam, hova nem tudom.

Midőn szememet felnyitám ebéd ideje lehetett, az étkek illata legalább ezt hozá hirül a konyhából, ágyam mellett az öreg zenemester és atyám ültek. Zügler József úr nagyot szippantva ép n így szolt: nagyon tisztelt cs. k. udvari himző ur, nem kell aggódnia ezért a ficzkóért, tisztító szereket mind a két nemből neki, s jót állok, hogy a legény nem sokára lábra áll. De azt csakugyan nem hittem volna, hogy egy szelcs magánhegedüst ingben a hóba henger-gessen jó játszó kezében az Amati.

— Hát Amatinak híjják azt a szép nőt, ki ma éjjel — kérdém hirtelen felülve az ágyban.

De az én öreg mesterem mielőtt mondatomat bevégeztem volna lenyomott a párnára, és fenyegetve hallgatást parancsolt. Azonban hozzá tevél, hogy ha gyógyulni igyekszem, s megígérem, hogy okosan, jól viselem magam, elvezet Huber úrhoz, a magánhegedüshöz, „ott aztán addig huzathat magának azon az átkozott Amatia hegedün, mig Huber urnak kedve lesz. Most pedig gyógyszer. Ide nézz! fel a szád! be a szemed, egy kettő három! most meg le kell feküdni, így!

Ismét egészséges levék, de nem oly hamar, mint az öreg Zügler szereitől várta volna. Azonban első magándalomat kedvesemmel karöltve adtam elő, a derék Huber szivességéből, ki felséges Amatiáját erre átadá — s a mint elvégeztem, megcsókolá homlokomat, s azt mondá, „megérdemelted fiam, hogy ezen a hegedün játszótál“. Azt hiszem soha dicséret ennyire meg nem hatott azóta.

„Birbante (csintalan)“ mondá nevetve a szép Bianka, s legyezőjével gyöngéden ingerkedve, az elbeszélő felé legyintett. „Gyermekség!“ mormogá a komoly nagy maestro.

Másnap újból elkezdődött a vidámság. Az idő pompás volt, az utak türhetők, a

donna erszénye mint az olajos korsó kifogyhatatlan vala, és az ut végcélja, a költészet boldog, dicsért hazája zenéjével és fénylő napjával mindinkább közeledett. A szép olasz nő mindig jobban ujongott örömeben minél tovább haladtak, az anya leányának öröme önült, a maestro új győzelméről, babérkoszorukról ábrándozott, a kis hegedüs pedig merengett, mintha egy édes álom karjai ölelnék. Hisz egész gyermekkorában legforróbb vágya volt, mely álmaiban s ábrándjaiban gyakran pompás képpé valósulva, elrepité ama boldog édes hazába, hol a kristály-források ezüst hangjai bájos édes dallamokban kesergenek vagy vidáman szökellő danákkal lejtnek a viruló réteken. Bárcsak egy pillanatig pihenhetne e búbajos források mellett, azok andalító zenéjét mohó fülekkel nyelve, s szemeit az örökké kék ég boltján legeltetve! oh bárcsak! Ez volt egyedüli kívánalma. Minden este ez volt imája, minden este arra kéré az Istent, hogy Olasz-honba segítse, azonban „hogy pénzbe ne kerüljön!“ És ime! most minden pillanat közelebb viszi ábrándjai viruló kertjéhez, már látá, már illatozott körül a narancs-erdő, s a pompás kék ég már mosolygott merengő lelkének, s oly boldoggá tevél őt! . . . Hát a kristály-források minő hatalmasan csörögtek, dallamtengerbe fűrösztvén az ábrándozót, — és mily különös, mind vidám dallamot, egyetlen kesergőt sem hallhatott. Nem volt-e boldog a kis hegedüs! Mily sokan hallják magok is álmaikban a kedves zenélő forrásokat, mi sokan vágnak eső, szél és viharban a meleg éghajlat, idegen virágillat és örökké kék ég után, azonban nincs Mária Teréziájok, ki 225 forintot adjon, és nincs Durazzo grófjok, ki azt még 50 arannyal pótolja.

Az utolsó éji-szálláson Görzben a szép olasz nő jókedve kiapadhatlan volt. Hiszen néhány nap mulva Mestreben lesznek, s Mestre annyi már mint Velence. Dalról dalra csapongott, játszian szökellve, a kis hegedüsnek kísérsnie és a maestronak ütenyt vernie kellett. Ebből pompás hangverseny keletkezett, egyik sem akart győzött lenni, Gluck lovag ur maga is elfeledé néha az ütenyverést s hol mosolylyal, hol bámulva hallgatá a felséges női hangugrásokat, csatogást és gördületeket (roulade), melyeket

a tiszta hegedü hang testvériesen követett. Károlyka vitézül tartotta magát! S midőn végre a szép énekesnő lélekzet nélkül nevetve egy székre dobá magát, a maestro mégis a hegedüt nyilvánítá győzöttnek, mit a hegedü is fájdalmas lágy kesergővel helyeselni látszott.

„Nem nem, ő győzött meg engem! kiálta

Bianka, és büntetésül, azért hogy hamis tanubizonyságot tett a maestro el fogja első szerelme történetét beszélni most mindjárt.“ „Azt nem fogja“, felelt Armida szerzője, azonban Velenczében — s itt lehajlott a szép Bianka füléhez — meg fogja kegyed engedni, hogy utolsó szerelmem történetét elmondjam.“

G Y Ö R G Y I K E.

I.

Midőn a grófnéval megismerkedém, már hetven éves volt. Daczára komoly, de nem rideg arczának, szelid volt mint gyermek sőt a ki először beszélt vele, még nyájasnak vonzónak találta őt. Nem lévén barátja az üres szavaknak, negély nélkül elmondá a legkomolyabb dolgokat oly hangon, és oly nyomatékkal, hogy a legcsintalanabb leánykák is szívesen hallgatók őt. Társasága csak kevés emberből állott, és nem igen könnyű volt bizalmát megnyerni.

Gyakran találkoztam nála egy jó kinézésű katonafőnök, szép termetű emberrel. A szolgálak, s egynehány házi barát őt egyszerűen csak „tábornok“-nak czimezték; a jó asszony tegezte őt; de a tábornok csak „grófnő“-nek nevezé. E vegyülete a tiszteletnek és bizodalmasságnak nagyon föltűnt nekem anélkül azonban, hogy e tekintetben valakit megkérdeztem volna.

Egy napon öreg barátémhoz állíték be ép akkor, midőn a „tábornok“ kilépett. Mindketten sirtak, megölelték egymást, és elváltak. Én visszavonulni akartam, de a grófné visszatartott. Hosszú hallgatás után végre megszóllalt.

— Akarja ön, hogy elmondjam könnyűim okát, és a tábornokkal való barátságom eredetét? a mainap szerencsétlen évfordulat napja ránk nézve; talán megkönnyülök némileg, ha önnek társaságában elmúlt éveim folyamára visszagondolok.

Azon időben, midőn még a gravinesi kastélyomban laktam, — hejh régen volt az már, jóval előbb a forradalom előtt — komornokném gyermekágyban halt meg szép leánygyermeket hozva a világra, kit

családom szokásaként keresztvizre tartottam, s kit Györgyike névre kereszteltettem. Keresztleányom iránt a szokottnál nagyobb vonzalommal viseltetem, mert őt saját leányomnak tekintetem. Azonban nem az volt czélom, hogy nagyra neveljem őt; tartottam tőle, hogy e szegény árva lelket egy magasabb állás inkább elkábitja, mint az, melyben véletlenül született. Nevezze e tartozkodó érzelmet, ha úgy tetszik, előítéletnek, de én váltig állítom, hogy igazam volt.

Györgyike nevelésére, melyet magam vittem, igaz, sokkal jobb volt egy komorna nevelésénél, de korántsem olyan mint egy jövőendő marqisnőé. Én, ugyszólván, csak szívét képezem ki, és nemes lelkére biztam gondoskodni mindarról, a mit becsületesség és szeretetreméltóság tekintetében egy teljesen kiképzett szív adhat önmagának.

Szándékom volt Györgyikét összeházásítani kertészem, Ferencz nevű fiával, egy derék, becsületes és értelmes ifjuval, ki boldogult marquis fitestvérem szintén keresztfia volt.

Ferencz csak négy évvel volt öregebb Györgyikénél. Ez akkor alig volt tizenhat éves, s oly szép, hogy szinte büszke voltam rá, midőn gyermekdeden elmondá a kitüntetések, melyek őt minden oldalról érték.

Lelkismeretesen vizsgáltam a Györgyike és Ferencz között kifejtett viszony természetét; örültem, midőn láttam ama vonzalmat, mely őket szorosán egymáshoz fűz. Hogy meggyőződjem róla, egy reggel magam mellé ültetém Györgyikét, és kezét megfogva eké szóltam hozzá :

— Kedves gyermekem, szólék, felelj kérdéseimre — minden utógondolat nélkül.

— Csak szóljon kedves keresztanyám; nincs mit titkoljak ön előtt, mondá szavaim komolyságától kissé megzavarodva.

— Szereted Ferenczet?

Arcza elpirult, és kék szemét lesüté; egyideig szótlan maradt; aztán megindulástól ellágyult hangon mondá :

— Keresztanyám azt legjobban tudja; együtt felnevelkedve lelkeink mindig rokonszenveztek egymással : Ferencz majdnem egyenlően megosztá velem önnek minden jótéteményeit, a miről természetesen meggyőződtem, hogy derék becsületes ember. Nem lévén testvérem, őt szerettem.

— Györgyike, te megígérted nekem, hogy őszintén fogsz felelni, és..... Még nem végzém be mondatomat, Györgyike szemei már könybe usztak. Azért szelidebbre változtatván hangomat eképen szóltam hozzá :

— Ne sirj gyermekem; hallgass rám : Egy idő óta testvérként szeretted Ferenczet, s ez igen természetes volt; de tudtomon kívül e barátságból szerelem lett : tudtomon kívül külsőleg is mutatád ez érzelmet, mely neked titkos örömet okozott, a minék még az irántom való figyelmet is fölládoztad. Nem teszek ezért szemrehányást neked, nem is panaszkodom e miatt Györgyikém...

— Oh nagy ég! kiált fel a leány, elhanyagoltam volna önt egy napra, egy perczre! lehetséges volna-e az? keresztanyám?

Már lábaimhoz akart borulni, de én egy csókkal visszatartám őt. — Tudod-e, mondék neki hogy bukkantam titokra, Györgyikém? Tudod-e, hogy két hét alatt hány virágköteget hoztál nekem? Egyetlen egyet; és csak akkor folytatád ismét kedves szokásodat, mikor Ferencz segített neked virágot szedni. Szemeid folyton valami után merengtek. Ablakomon át többször láttalak boldogan mosolyogni, midőn gondolatid királya kerti munkával foglalatoskodott. Ha hozzád szólt, te nem feleltél; de ha ő fűtörészve ment el ablakom alatt, arcod kiderült, és örömtől sugárzott. Én neked mitsem szóltam, gyermekem, mert örültem rajta, és mert akartam, hogy szived egy új élet meleg sugáritól föléledjen. Most miután tudod, hogy mindent tudok, akarsz-e nekem őszintén felelni? szereted-e Ferenczet? —

Oh igen, keresztanyám, lelkem egész erejéből!

— Jól van, leányom; de ő szeret-e téged?

— Ő szeret engem.

— Jól van, Györgyikém, egy hó mulva Ferencz — férjed lesz.

Láttam, mint borzadt meg egész testében. Arczának kifejezése leirhatlan volt. Forrón megölelt és kifutott.

II.

Szomszédom egy vak nemes volt, férjem régi bajtársa. Az öreg Vaudemont képtelen volt maga lábán járni, s azért vezető és titkárul egzsersmind egy fiatalembert fogadott föl melléje, ki néhány hónapig mester volt a faluban. E fiatalembert azért szegődteté magához, hogy az neki tolla alá mondandó „XV. Lajos és udvara“ című meglehetős száraz naplóját leirja, melyet kiadni volt szándéka. Mindegyik uj fejezet egy halálíg untató látogatást hozott számomra.

De hagyjuk Vaudemont urat, és térjünk vissza a titkárhoz, kit én lelkemből utáltam. Vettem észre, hogy a szép Györgyike után vágyódik, mi csak növelé ellenszenveimet iránta. Valahányszor Vaudemont ur Acathe's kíséretében a kastélyba jött, gondom volt, hogy keresztleányomat eltávolítsam. Az öreg szellemdúsnak találta, titkárát a hűség példányául felállítani előttem. Ha Györgyike alkalmilag a terembe lépett, vagy azon keresztül haladt, Fidus (amint az öreg vaknak ez ebét nevezők) tekintete eléggé kimagyarázá nemtelen szenvedélyét. Sejtelenem csakhamar valósult. Egy napon csakugyan megkérte Györgyike kezét.

Egy barátságos beszélgetés közben megvallám Vaudemont urnak, hogy miután vagyonomról szabadon rendelkezhetem, Györgyikének oly összeget hagyományozok végrendeletileg, mely neki kényelmes és tisztességes életmódot biztosít. A titkár, kinek csak hatszáz livres évi fizetése volt a gróftól, kapva kapott rajta. Képzolhető, mint fogadtam őt.

Sötét homlokától nagyon megborzadtam. Ugy látszék nekem, mintha e pillanatban lelke mélyében olvasnék, s a mit ott láték, fölötte nyugtalanított. Györgyikével való beszélgetésem után néhány napra a szegény

kis leány kaczagva lépett be hozzám a szobába.

— Képzélje csak keresztmama, ma reggel Fidussal találkoztam az erdő szélén; ő nyíltan megvallá nekem, hogy engem a boldulásig szeret s megkért nőül; és még azt is mondá, hogyha bele egyezem, ön nem fogja ellenezni. — „Uram, felelök neki, én Ferenczet szeretem, és egy hónap mulva nejjévé leszek.“ Erre elsápadt, és felkiáltott, hogy nem parasztember számára vagyok teremtvé, s hogy nagyobb állásu emberhez kell nőül mennem. — „Az lehetséges, vi-

szonzám én, de mig Ferencz él, egyedül csak öt fogom szeretni.“ — „De ha meghalna, hozzám jönne akkor?“ kérdé hirtelen. — „Ha meghalna, akkor igen“, felelök nevetve. — „Ön szavát adja rá?“ — „De ő nem fog meghalni, mert mi nagyon szeretjük egymást, és a jó Isten megtartja öt számomra.“ S ezzel ott hagytam a faképnél.

E találkozás és beszélgetés gondolkodóvá tön; de hogy Györgyikének ne okozzak nyugtalanságot, tettetésből én is jó izüt nevettem rajta.

(Vége következik.)

T Á R C Z A.

IRODALMI UJDONSÁGOK.

Hittan az izraelita népiskolák alsóbb osztályai számára. Irta Ziltz Mór, rabbi, Pesten. Kiadta Heckenast Gusztáv.

Szickláry Ilona. Történeti beszély, az ifjuság számára írta Vachott Sándorné, Pest. Kiadja Heckenast G. Két színezett képpel. Ára 1 ft.

Gyermekvilág. Szerkeszti Vachott Sándorné. V. és VI. füzet. Két aczélmetszettel.

Honfidalok. A legjelesb magyar költők munkáiból. Vörösmarty és Petöfi arczképpel. Két füzet. Negyedré. Egy füzet ára 15 kr.

Költemények. Szász Károlytól. Első és második kötet. Pest. Kiadja Heckenast G. Ára 2 ft 50 kr. — Ajánlva mind a két füzet: „Kedves feleségemnek“. — A Tartalom fel van osztva következőképen: Ifjuság, szerelem. Élet, család, emlékezés. — Természet. — Búbánat. — Haza, történet. — A mi pedig e muzsa méltatását illeti:

szebben még Arany se versel. Minden sor többnyire két-két szótaggal rímel, például, mindjárt az első lapon:

„Tél vagy tavasz, hajnal vagy estve;
Nyer egyaránt fényt, bájt, kecset,
Ha nem csak hidegen van festve, —
De szívbe mártva az ecset.“ stb.

Valóságos mintaversek. Ajánlhatók tanulmányul a költészeti osztály tanulóinak. A nyelv is nemcsak hogy szabatos, hibátlan (a mi nagy ritkaság magyar irónál) — de valóban ős-tőzs gyökeresen magyar. Minden dicséret, a mi az aethetica szótárában föltalálható, megilleti e lantot, — és csupán csak egy hibája van, az igaz, hogy hiba nélkül semmi sincsen e gyarló világon. De azt kitalálni az olvasóra bizzuk; ha az egészet elolvasta, (mert arra valóban érdemes) — bizonynyal érezni fogja azt.

PESTI HIREK.

PALÓCZY LÁSZLÓ.

Az alsóháznak 1848—9 és jelenben is korelnöke, a magyar alkotmányos élet ősz bajnoka, f. évi aprilhó 27-én itt Pesten, jobb létre szenderült, életének 78-ik évében.

Emléke a jó honfiak és honleányok szívében élni fog.

* Balogh Melanie, kit szépirodalmi lapjainkban megjelent gyöngéd költeményeiről bizonyára olvasónőink is ösmernek, mult hó 21-én meghalt.

* A fővárosi boltkirakatok tömérdek érdekes arczképpel vannak elhalmozva; Kossuth Lajos mostani arczképe, Klapka, Türr, Teleki, Perczel, Pulszky, Damjanics, Mészáros stb. Ujabban a felelős magyar miniszterium tagjainak arczképe jelent meg nagy körrajzú lapon; ugyszintén egy lapon Garibaldi és Türr nagy mellképe.

* Erkel legujabb remekműve „Bánk bán“ legközelebb a szerző által zongorára, négy kézre téve megjelenik; a kiadó „Rózsavölgyi és társa“ előfizetést hirdet rá 4 frtjával; tiz példány után tiszteletpéldány jár. Mindazon zenekedve-

lőknek fölötte ajánljuk, kik nem részesülhetnek azon szerencsében, hogy a nemzeti színházban halhassák e legszebb magyar operánkat. Erkel ismét „Sarlotha“ czimű vig operát adott be a színházhoz, mely előadásra vár.

* Budán legközelebb az utcák és térek új nevei pléhtáblákon kitűzettek. Sok hely hajdani nevét kapta vissza; például a kapuczinus tér alatti piac ismét „Mátyás király tere“ lett.

* A nemzeti színházban mult vasárnap délben a sárospataki iskola jogtudományi tanszéke javára műverseny volt. Jókainé, Hollósy-L.-né, Egressy, Szerdahelyi, Székely Imre, zongoraművész s nemzeti tánczunkat oly bájosan lejtő Szóllósy testvérek is közre működtek.

* Makó városa minden ott született volt honvédnek egy háztelket rendelt adományozni.

* Néhány fővárosunkban időző lengyel ifju, a varsói események folytán fővege mellett gyászszalagot visel.

* A bécsi zajongásban elfogott egyének részint vesszőbüntetésre, részint több napi börtönrre ítéltettek.

* Offenbachtól külföldön ismét új operettet adnak igen nagy tetszéssel „Fortunio mester és szerelemdalai“ czim alatt.

* Az akadémia palotáját, hirszerint, juniában kezdik el építeni. Május közepére várják azon terveket, melyeken két nagyhirű építész, a müncheni Klepze és a berlini Stüler dolgoznak. A tervek nyilvánosan is ki lesznek állítva.

* Klapka György a szabolcsmegyei képviselőségről lemondott.

* A müegyleti kisorsolás főnyereménye az idén: Ligeti „Egy olaszországi tájkép“ czimű jeles festménye leendő.

* Kis Andor „Kis árva“ czimű új egy felvonásos vigjátékát, mely a nemz. színházban előadásra vár, Molnár társulata is elő fogja adni a budai szinkörben.

* April 23-án este történt a bécsi skót egyház kápolnájában Leopold, szász-koburgi herceg esküvője az ismert zongoraművész nő Geiger Constantia kisasszonnyal. Tanúkul voltak jelen Haslinger műáros és Streicher udv. zongoragyárnok.

* Folyó hó 25-én a Pestről Bécsbe menő gyorsvonatra legsebesebb haladása közben valaki követ dobott, mely az egyika¹ laktáblát összezúzta, s az üvegdarabok egy utast megsértettek.

* A távir dai hivatalnokok legközelebb azon utasítást kapták felsőbb helyről, hogy a hivatalba érkeztek után csizmájokat azonnal levesseék, s helyette papucsot húzzanak fel. Ez azért történik, hogy a hivatalos órák alatt el ne távozhassanak, s a titkos távirati híreket idő előtt másokkal ne közölhessék.

S Z I N H Á Z A K.

A pesti nemzeti színházban a lefolyt félhó alatt következő darabok adattak elő. April 13. Troubadour. Azucenaszerepében Ferenczy Izabella lépett föl, s ez rendén van, de szerződötténi hiba volna. — 14. A kísértet. — 15. Angyal és Daemon. Prielle Corn. ujon szerződve, először lépett föl. — 16. Dinorah. Nagy közönség. — 17. Hamlet. Valahára egy shakespearei mű. M.-Felekiné sokkal barnább, semhogy Opheliává legyen képes álcázni magát. Olyan ragyogó szemü nő még soha sem örült meg. — 18. Sevillai borbély. Huber Ida igen föltűnt, meglépett szép énekével. Nagy tetszést nyert. — 19. Tinódi. Népsz. — 20. Bánkban. Teli színház. Miért nem adják minden héten egyszer. Az első pár hónapban kétszer is lehetett volna. Addig üsd a vasat míg meleg. — 21. A harmadik magyar király. — 22. Az első magyar színészek Budán. Izé... Vahot Imrétől. E darabban ezt exemporizáltak statistaink a színpalak mögött: „Jaj de hunczut a német, hogy a fene enné meg“ stb. Megtörtént. (Boritsa el a felejtés fátyola!) 23. Bánkban. Rotter Mari már igen jelesül tánczol, de hiába, még nem volt külföldön, addig pedig mi el nem merjük hinni, hogy a magunké is ér valamit. A beszótt ballet igen tetszik, de az való, hogy Campilli ugrándozásait elengednök. — 24. Tündérujjak. — 25. A kunok.

Napi renden van most a nemzeti színház számára új igazgatót ajánlani. De valamennyi szépirodalmi lap kifeledni látszik több gyakorlati szempontot. Először a nemzeti színház élére egymagásb állásu tekintély kell, — ennek több tekintetben lényeges előnye van a színház részére. E főintendans mellé két művezető volna kinevezendő, egy az operához, egy a drámához, vagy — a mi még jobb volna — mind a két szakma művezetésére egy szakértő egyéniség. A főintendantura emberét főuraink sorában nem lesz nehéz megtalálni. A művezetésre mi legalkalmasbnak találók Csengery Antal vagy Bérczy Károlyt.

A budai szinkör magyar társasága Molnár igazgatása alatt közelismerésben részesül. De nem kedvez nekik az időjárás. A folytonos hidegben nincs kedve a fővárosi lakosságnak kirándulásra, azonban a deficit elől eddig is mentve voltak. Legjelesb tagok s legtöbb tetszésben részesülnek a nők közül a Szóllósy testvérpár Rózsa és Piroška, kivált páratlan magyar tánczokkal. Továbbá a drámában Szépné-Mátray Laura. A férfiak között Együd, ki a szeleburdi szakmában a nemzeti színháznál kitünővé képezhetné magát, ha épen e szakma jelenleg ott oly jelesül nem volna betöltve.

E G Y V E L E G.

— Grassini, a híres énekesnő élete sok érdekes anyagot nyújt életiratához. Grassini Josefina Majland mellett egy faluban született s 1850-ben 77 éves korában ugyanott halt meg, mint Párisnak egykor legünnepeltebb operaénekesnője. Ritka szépsége Belgiojoso tábornok figyelmeztetésére magára vonta, ki őt a legjobb nevű művészek által oktattatá. Midőn Velenczében s több nagy városban első fellépését általános lelkesedéssel üdvözlék, Nápolyba ment. Itt Augustust, később sussexi herceget általa Piccini egy karéneket adatta elő s e pillanattól kezdve lelánczolván tarták az ifjú énekesnő bájai. Rövid időn leghevesebb, legmerészebb imádója lön, bár szerelemföltése kedvese részére sok kellemetlenség okozója lett. Egy napon a herceg, miután hűtlenségét többé kétségbe nem vonta, boszúra határozta el magát. Felhívta az énekesnőt egy kedélyes tengeri hajózásra; szép őszi éj volt. A hold fénye gyöngéden rezgett a syrén szelid arcán, ki ép a midőn egész kényelemmel helyezkedett el a hajón, két izmos matróz által megragadva, a tengerbe dobatott. „Csak gondolja“ — szolt a sussexi herceg Lablache énekeshez, harmincz év mulva — „amaz ördöngös nő tudott uszni! Midőn megszabadult, másnap először is engem keresett fel csábitóbban mint valaha; s az uszás mester-ség lecsökét drágán fizetteté meg velem.“

Midőn később Angolországba tért, a híres Bellingtonnal együtt lépett fel egy e célra szerzett operában. A diadal Grassininak jutott, ki a nap divatját képezé. A két vetélytárs előnyharcza sokáig tartott. Bellington, ki igen hajlékony sopranhanggal bírt, minden erejével igyekezett ellenfelének contraaltját felülmulni, míg Grassini emennek hangjához törekedett emelkedni. Midőn egy este ismét együtt fölléptek, Grassini éles volatine hangjára Bellington földalatti mély hangon felelt, a megijedt Impressario egyik barátnőjéhez szolt: „Őn látja, hogy e két vpera vesztemet akarja. Ha reggel hozzájok megyek, egyikérikácsolni hallom, a mint a magasabb sopran hangokat hajhászsa, míg a másik rekedt hangon kísérli a contraaltot, mit a természet neki megtagadott.“ 1804-ben Napoleon, érdemei elismeréséül szerződte s meglőn engedve neki a fejedelmi védszárny alatt bármit tehetni. Midőn 1838-ban egy társaságban Napoleon- és XVIII. Lajosra került a beszéd, s fölhozák a mint a két fejedelem az Elysiumban találkozott, Grassini így nyilatkozott: „Az első szó, mit a császár a királyhoz intézett, nem lehetett más mint azon kérdés: Miért tiltottad el Grassinit azon nyugdíjtól melyet én adtam neki?“

— Általános beszéd tárgya lön Párisban

azon érdekes „légyott“, mely nem rég d. u. 4 órakor a Roquette vérmezőn egy halálra ítélt bűnös s egy női nevezetesség közt létre jött. A halálra ítélt utolsó kegyelmül tintát, tollat és papírt kért; mely kívánsága teljesítettén, egy levelet irt Páris egyik legnevezetesebb hölgyének, melyben megírja, hogy ő fiatal s bár vele soha nem beszélt, s csak a színházban, tánczvigalmakon távolról láthatá, őt szereti; s most halála óráján kéri, hogy legyen jelen végzetes kimulásán. A nő kék selyem ruhában, atlasz topánban, két színésznő barátnője kíséretében megjelent a vesztő helyen. Az elitét megjelenvén, pillanataik találkoztak s a halálítélet végrehajtása után a hölgy kocsijába lépve elhajtattott.

— A bécsi glaci sen közelebb kora reggel egy leány föbe lőtte magát. Regényes volt halála; mert tüzeri egyenruhában végzé ki életét. A nő neve Koller Laura. Mint mondják irataiban egy, a császárhoz intézett kérvényt találtak, melyben magát, mint ki a lovaglás, vívás, uszás, lövés és egyébben jártas, a cs. hadseregbe kadetnek felvétetni kéri.

— Hat ujj. A párisi sebésztársulat utolsó ülésében Broca orvos egy fiatal belga hölgyet mutatott be, kinek női családtagjai emlékezetet meghaladó idő óta mind két kezük s mind két lábukon hat-hat ujjal bírtak. A család egyik tagját Rubens festette le, ki a hat ujjat élethűven adá vissza. A fent említett nőt foglalatosságaiában legkevésbé sem gátolja hatodik ujj, sőt zongora játékában kitünt, hogy mind hat ujját használván, többre megy, mint más — öt ujjával.

G A L A M B P O S T A.

A „Magyarország leányaihoz“ czimű versben lehetlen a jóakaratot nem méltányolnunk; de tárgyánál fogva nem lapunkba való. **Ez a kis lány . . . Engesztelődés. Bű. Szerelem. Zöld levél . . . Hol vagy szerelem. Emlékezés. Végzetem. K. K. versei. A kaland. Lóra panasza. Vak, süket, néma. M. J. esküvőjén. Szerelmem hattyudala. Mint csillog. Vigy el. Én és a szerelem. Mi atyánk. Atyám sirja. Egy téli gondolat. Alvó gyermekimhez. G. I. halálára. Két sir. Távozik a . . . Hattyudalsat. A megmentett gyermek. Csalódás sat. Megszólóimhoz. V . . . esata után. Te láthatár . . . Futó homok . . . gyenge kísérletek. Az első és utolsó csók közölhető. Hrabár János versei nem adhatók. Ha az emlékezet stb. tehetségre mutatnak. A beszédek közül Walewskát és Polko Eliz beszélyét adjuk. Egy zsidó szerelme. A calderoni sik véremlékei. A Vaudray-család. Vizontlátás. Jogászkaland czimű beszédek nem adhatók.**

A jelen számunkhoz mellékelte rajz két derekat képez, az A betűvel jelelt rész a magas derekat a C betűvel jelelt pedig a mellény-szabást. A mellény kerek kivágással van és azt mutatja az X betűvel jelelt rész.

Legolcsóbb és legelterjedtebb gazdasági lap.

A mezei gazdaság, konyha-, gyümölcs- és mű-kertészet, állattenyésztés, méhészet, gazdaszonykodás és étészet (képekkel ellátott) új és gyakorlati közlönye

e czim alatt

FALUSI GAZDA

megjelenik minden csötörtökön a szükséges képekkel.

Ára egy negyedre (april—juniusra) 1 ft. — Három negyedre (april—dec.) 3 ft.

Új és gyakorlatinak nevezzük lapunkat azért : mert azt a módot ohajtjuk megtalálni, mely által minden rangu és rendü olvasóinknak saját kívánatuk szerint hasznot ígérő, tudvágyukat kielégítő hetilapot nyújtani képesek vagyunk.

Olvasóinknak joga lévén a fennebb elősorolt tudományok köréből kérdéseket intézni szerkesztőségünkhöz, kívánalmaikat kifejezni; melyekre a lehető legrövidebb idő alatt a tudomány és tapasztalat jelen színvonalán álló választ nyerendnek; ha netalán valamely tárgyrólmi nem birnánk kellő tudással, itt helyben az értelmiség gyűpontjában, azt feltalálni véljük.

Lapunkat nem magunkért magunknak szerkesztjük hanem olvasóinknak; azért az ő kívánalmuk lesz irányadó míg más részről a külföld legjelesb szaklapjaiban megjelenő hasznos tudnivalókra, nem mulasztjuk el figyelmeztetni olvasóinkat.

RAJZAINK

hazánk jelesb

szakférffiai koszorujából hozandnak

arczképeket.

(*Dianthus Heddevigii giganteus.*)

Ábráink

kert-terveket, új növények, gazdagsági gépek, állatok s egyéb látni valók rajzait hozandják.

A szöveg is próbált ábráccákkal lesz földiszítve.

Galamb-postánkban

számot adunk arról, hogy olvasóink kívánalmait miként teljesítettük, úgy a kereskedelmi tudnivalókat is regisztráljuk.

Képeink szépsége,

tökéletesülése,

mélyen tisztelt hazánkfiái általános fölkarolásától függ, különben alig volna lehetséges 1/4 évré 1 forintért képes lapot hetenkint kiállítani.

T. cz. gazdaközönségünkétől lapunk szives pártolását, hasznos vállalatunk fölkarolását és terjesztését egész bizalommal kérjük.

Pest, mart. 15. 1861.

Előfizetési föltételek a „Falusi Gazdá”-ra :

Egy évnegyedre (april—junius) . . . . . 1 ft. ujpénz.

Két évnegyedre (april—september) . . . . . 2 „ „

Három évnegyedre (april—december) . . . . . 3 „ „

Gyűjtőinknek 5 beküldött előfizetés után, az alkotmányos tiszti czimtárral bővített „Országos naptárral” 10 után pedig lapunk egy példányával kedveskedünk.

Az előfizetési pénzeket bérmentve a „Falusi Gazda” kiadó-hivatalához,

Pest, egyetem-utca 4. szám, kérjük beküldeni.

Heckenast Gusztáv, kiadó-tulajdonos.

Girókuti P. Ferencz, szerkesztő.

Legujabb és legkedveltebb imakönyvek, olesó- és disz-kiadásban, kaphatók minden magyar könyvárusnál.

a) **Katholikusok számára.**

VEZÉRCSILLAG

az üdv elnyerésére.

Szerkesztő

Tárkányi Béla.

Pest, 1860. Kis 8-adrét 352 lap, öt finom aczélmetszeti képpel, híres műremekek után a külföld legjelesb művészei által metszve.

Ára kötetlen . . . . . 2 ft 50 kr ujpénzben.
„ bőrbe kötve aranyvág. 4 ft „
„ diszkötésben . . . . . 6 ft „

b) **Protestansok számára.**

ISTEN

mindenem, örömöm, vigasztalásom.

Imádságok és elmékedések, művelt keresztyének számára.

Cleinmann Károly után.

Harmadik, Szász Károlytól átnézett, és kiegészített kiadás.

Ára nyom. papíron kötve . . . . . 80 kr. ujpéuzben.
„ velinen bőrbe kötve, aranyvág. 2 frt. „

 Megrendelések, melyek az alulirt kiadó-hivatalhoz a járulék beküldésével intéztnének, azonnal küldetnek szét; — bérmentve azon esetben, ha a megrendelt könyvek összege legalább 2 forintot tesz.

Heckenast Gusztáv könyvkiadóhivatala,

Pesten, himző-utca 1-ső szám.

Landerer és Heckenastnál Pesten, egyetem-utca 4-ik szám alatt megjelent a **Girókuti** szerkesztette

ORSZÁGOS NAGY KÉPES NAPTÁR

második kiadása 1861-ik évre

 a magyar szt. korona birtoka alkotmányos tisztviselői czimtarával bővitve,

Magyarország és Erdély minden könyvárusainál

az eddigi 1 ft 50 kr árban kapható.

95 (3-3).

Pest, 1861. Nyomatott Landerer és Heckenastnál.

Keresztyén imák.

A házi ájtatosság növelése, és a protestans keresztyén felekezetek használatára

írta

DOBOS JÁNOS.

cezglédi reform. lelkész.

Második, bővített kiadás.

Ára nyomt. papíron kötetlen . . . . . — 50 kr ujp.
„ „ „ vászonba kötve . . . . . — 80 „
„ velinen kötetlen . . . . . 1 ft 40 „
„ „ bőrbe kötve, aranyvágással . 2 „ 50 „
„ „ diszkötésben . . . . . 6 „ — „

ISTENNEL TÁRSALGÁS IMÁKBAN.

Magán s családi használatra készítette

Pap István.

vámosi h. hitv. lelkész.

Ára füzve . . . . . 40 kr ujp.
„ kötve . . . . . 70 „

BUZGÓSÁG KÖNYVE.

Elmékedések és imák protestans nők számára

SZÁSZ KÁROLY

kézdi-vásárhelyi ref. paptól.

Ára füzve . . . . . 1 ft. 50 kr. ujp.
„ bőrbe kötve aranyvág. . 2 „ 50 „
„ diszkötésben . . . . . 5 „

10. SZ.

Május 15-én. 1861.

Ötödik évi folyam.

NŐVILÁG.

DIVATLAP A MAGYAR HÖLGYEK SZÁMÁRA.

Szerkeszti

VAJDA JÁNOS.

Szerkesztő szállása : Lipót-utca 34. sz. 1. emelet. — Kiadó-hivatal : Pesten, egyetem-utca 4. sz.

Előfizetési feltételek 1861. évi folyamára.

Egész évre (január—december)	5 ft. — kr.
Félévre (január—június)	3 „ — „
Negyed évre (apr., máj.—jun.)	1 „ 50 „
Három évnegyedre (april—decz.)	4 „ — „

Tíz példányra egy ingyenpéldány.

Az előfizetési pénzek bérmentett levelekben, ha lehetséges, a régi czimszelvények beküldésével alóírtnak kiadó-hivatalába (egyetem-utca 4-ik szám) kéretnek intézteni.

A Nővilág kiadó-hivatala.